

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „EDINOST“

Radi nepredvidjenih zaprek je

javni shod
ki je bil sklican za danes zvečer
preložen

ter se bo vršil

v nedeljo, dne 9. oktobra t. l.
ob 10. uri dopoldne

v gled. dvorani Narod. doma v Trstu.

z istim dnevnim redom:

Ljudsko štetje.

Z ozirom na neizmerno važnost tega čina, ki se ima izvršiti do konca tega leta, vabi odbor političnega društva „Edinost“ na čim večjo udeležbo.

Odbor

pol. društva „Edinost“.

Narodna delavska organizacija sklicuje

dva javna shoda

v nedeljo, 2. okt. 1910.

dopoludne ob 10. uri: v Narodnem domu pri Sv. Ivanu;

popoludne ob 4. uri: v dvorani g. Draščekove na Opčinah.

DNEVNI RED:

„Naraščajoča draginja“.

Vabimo k najobilnejši udeležbi.

Odbor NDO.

BRZOJAVNE VESTI.

Otvoritev češkega deželne zbornice.

PRAGA 30. Poslanci so došli skoraj polnoštevilno. Galerije so natlačene polne. Ob 11.15 je vrhni deželni maršal princ Lobkovic otvoril sejo. Ko so bile prečitane došle uloge, je zbornica prešla na reševanje dnevnega reda. K točki 2 dnevnega reda je stavil posl. dr. Skarda predlog, naj se to točko dnevnega odkaže komisiji, obstoječi iz 27 členov, v katero naj vsaka kurija izvoli 9 členov. Ta komisija naj z

ozirom na nujnost stvari poroča tekom treh tednov. Predlog je bil vsprejet brez debate.

K točki 3 dnevnega reda je stavil dr. Eppinger predlog, naj se to točko odkaže komisiji, obstoječi iz 39 členov, v katero naj vsaka kurija izvoli po 13 členov. Komisija naj istotako poroča tekom treh tednov. Tudi ta predlog je bil vsprejet brez debate, nakar je vrhni maršal prekinil sejo ob 1. uri.

Ob eni in četrti je bila seja zopet odprta. — Viši deželni maršal princ Lobkovic je naznanil, da bo poročilo deželne odbora o zakonskem načrtu, s katerim se predlaga deželno naklado na pivo, predložil brez debate davčnemu odseku.

Na to se je prešlo na reševanje daljnega dnevnega reda.

Vrhni maršal je potem zaključil sejo ob 2.10. Prihodnja seja se objavi pismenim potom.

PRAGA 30. Klub neodvisnih čeških poslancev je danes po svojih zastopnikih v zvezi čeških deželnozbornskih poslancev stavil predlog, naj se k vsem točkam današnjega dnevnega reda predlaga otvoritev debate. Navzoči zastopniki ostalih meščanskih strank ter veleposestev so bili proti temu predlogu in so zahtevali, naj se v interesu enotnega postopanja odstopi od tega predloga in se ne poda nikake izjave, ker ne mislijo podati absolutno nikake ne le ostale češke stranke, marveč tudi nemške stranke. — Po prečitnem poročilu zastopnika kluba se je sklenilo, ugoditi želji ostalih strank.

Tri avstrijske bolniške ladje za slučaj vojne.

DUNAJ 20. „Politische Korrespondenz“ javlja: Avstrijska družba rudečega križa je v zadnjem času pripravila za slučaj vojne tri parnike kakor pomorske ambulančne ladje. Te parnike je družba pridobila na podlagi neke pogodbe z avstrijskim „Lloydom“, ki se obveže, dati omenjene ladje na razpologo za slučaj vojne. Ti parniki so „Marija Terezija“, „Akilej“ in „Omišalj“ (Almisa). Parniki imajo prostora za 700 bolnikov. Od leta 1885 Avstrija izvemši demolanega parnika „Gargano“ v nasprotju z drugimi državami ni imela nobene bolniške ladje.

Sestanek Aehrenthala in San Giuliana v Turinu.

TURIN 30. Markiz di San Giuliano je predstavil grofu Aehrenthalu državnega podtajnika v ministerstvu za unanje stvari, di Scalea, ki je dospel semkaj danes zjutraj. Ob 10.30 dopoldne sta se oba ministra v dvornem avtomobilu podala v kraljevski grad v Racconigi, od kjer sta se vrnila v Turin popoludne ob 4. uri. Zvečer priredi italijanski minister za unanje stvari dinar na čast grofu Aehrenthalu.

RIM 30. Grof Aehrenthal in markiz di San Giuliano sta z obema poslanikoma in svojim spremstvom dospela okoli 12. ure opoldne v kraljev grad v Racconigi.

Kralj se je prisrčno razgovarjal z obema ministroma in z drugimi osebami. Grof Aehrenthal je izročil kralju lastnoročno pismo cesarja Frana Josipa, v katerem se vladar zahvaljuje za lastnoročno pismo kraljevo

občinstvu: „Res je velik umetnik, naš Ivan.“ In iznova je zagrmelo ploskanje hvaležnega občinstva. Ravnatelj je prihitel na oder in mu čestital, kolegi so ga pozdravljali z viharimi klici; povsod vesela lica in čestitanje.

In prišla je tista velika scena na balkonu. Trdno je verjel, da v njej pada nekaj, česar njegovi someščani še niso videli... in bil je to Romeo, kakor ga res niso videli niti slišali! — Kako je šepetal Juliji sladke besede ljubezni, kako se jej je zaklinjal — tega nihče ni znal tako, kakor on... Vedel je, da so oči občinstva uprte vanj, čutil je na sebi poglede kukal in s ponosom se mu je napolnila duša. Občinstvo je bilo frapirano, mnogo je pričakovalo od njega, toda, kaj takega se vendar niso nadejali. Dejanje se je končalo, frenetično ploskanje navdušenega občinstva ga je izvalo pred zastor in hvaležnim nasmehom se je klanjal na vse strani. Lovorjevi venc, cvetice od vseh strani, so mu prinašali... In v tem trenutku je čutil, da mu je žal, ker ni ona tu; saj bi žnjim delila slavo! Pogrešal jo je — oh, kako bi se rad izjokal na njenih prsih. Ali ostati je morala doma pri otroku... In šel je v garderobo, ker je utrujen sel na stol in začel plakati. — Ni vedel, zakaj, toda grudi so mu bile tako polne, duša tako težka in samo jok mu je mogel dati olajšave. „Zakaj ni pri meni?“ je vzdihnil? Ravnatelj je trkanje ga je zbudilo iz sanj...

povodom 80. rojstnega dne, ki mu je je minister za unanje stvari markiz di San Giuliano prinesel v lži.

RIM 30. (Ogr. Stefani) Kraljevska dvojica je priredila v gradu dinar na čast grofu Aehrenthalu. — Kralj je podelil grofu Aehrenthalu kolier Anuncijatnega reda, legacijskemu svetniku grofu Szapanyu pa častniški križec italijanskega kronskega reda.

TURIN 30. Grof Aehrenthal in markiz di San Giuliano ter osebe, ki so spremljale ministra v Racconigi, so se ob 3. uri popoludne vrnili semkaj.

Uvoz argentinskega mesa.

DUNAJ 30. Mestni svet je po daljši debati sklenil naprositi vlado, da dovoli uvoz 20.000 do 25.000 kg mesa iz Argentine.

Ogrski naučni minister grof Zichy.

BUDIMPEŠTA 20. (Ogrski biro). Nek tukajšnji večerni list javlja, da je bil minister za uk in bogočastje grof Zichy minulo soboto na Dunaju pri prestolonasledniku Fran Ferdinandu in da je bil naslednji dan sprejet v avdienci od cesarja, kjer je podal svoj demisijski. Ogrski korespondenčni biro doznaje temu nasproti iz avtentičnega vira, da je bil minister Zichy res na Dunaju, a ne v soboto, ampak dan pozneje in da je bil ta dan sprejet v avdienci od prestolonaslednika Fran Ferdinanda. Takoj po tej avdienci pa se je podal na postajo, od kjer se je odpeljal na smrtno posteljo svoje matere. Minister za uk in bogočastje pa pri cesarju sploh ni bil in torej tudi ni mogel podati svoje demisijske.

Turčija.

CARIGRAD 30. Glasom neke brzoglavke, ki jo je prejel patrijarhat iz Monastirja, je bil tamošnji grški metropolit izpuščen na svobodo, potem ko je prebil v zaporu 16 ur. Sodi se, da je bilo njegovo aretiranje v zvezi z razoroževanjem. Govori se, da je bilo aretiranih tudi nekoliko grških prvakov.

Kolera.

CARIGRAD 30. Včeraj je na novo obolelo na kolero osem, po drugi verziji 10 oseb, umrle so štiri.

BUDIMPEŠTA 30. — Ministerstvu za notranje stvari so bili prijavljeni sledeči slučaj kolere: v županiji Feyer 1 slučaj, v Mohaču 2 slučaja, dve osebi umrli. Bakteriološka preiskava je ugotovila kolero v vseh slučajih, izvemši enega.

CARIGRAD 30. V Trapezuntu je dne 26. t. m. obbolelo na kolero 34 oseb, 13 jih je umrlo.

BRNO 30. — Tu se je pojavilo nekaj slučajev obolenosti, o katerih se sumi, da je kolera. Bakteriološka preiskava je dosegla pri večini negativni rezultat. En železniški čuvaj pa je umrl za pravo azijsko kolero. Okrajno glavarstvo je z ozirom na na obstoječo nevarnost kolere odredilo revizijo zdravstvenih in stavbenih razmer v okolici Brna.

Pri tem se je razkrilo v nekem predmestju take zdravstvene in stavbene razmere, da je bilo takoj odrejeno, da se je moralo mnogo strank izseliti. V neki gostilni je bilo radi protizdravstvenega stanja prostorov in obratnih sredstev ustavljeno

„Čestitam mladi prijatelj“ je vskliknil, „res izborni; kaj takega še ni bilo na našem odru. Še danes napravimo pogodbo in sicer na 5 let. V pisarno grem, da jo napišem in mislim, da boste zadovoljni z menoj“... in namignil mu je prijateljski... Ostal je sam in se pripravil za zadnje dejanje...

Trkanje na vratih ga je zopet zbudilo; portir je stopil v njegovo garderobo. „Tu imam pismo za vas“ je rekel in mu izročil temno-rdečo kuverto. — Ivan je odprl pismo, ki je dišalo po parfimu. Prečital je samo to-le: „Romeo! Danes po predstavi vas bo čakal moj sluga pred gledališčem, da vas popelje v moje stanovanje. V intimnem prijateljskem krogu proslavimo vaš veliki uspeh!“ Podpisana je bila „neznanka, ki vas obožava.“

Bilo mu je, kakor da ga je udarila strela!

„Torej tudi to,“ je izustil tiho, „preveč hkratu, tega nisem zaslužil. Ne, nisem — oh, zakaj ni ona zdaj pri meni, zakaj je ni?“

In šel je na oder k zadnjemu dejanju. Romeoova smrt se je povzpela na višek njegove igralske umetnosti. Občinstvo ni hotelo iti iz gledališča; zopet in zopet je moral pred zastor, vedno se priklanjati in zahvaljevati z nasmehom. Solze so mu že silile na oči, občinstvo pa je pozdravljalo nadalje in navdušeno svojega ljubimca...

daljno izvrševanje obrti. Ustavljena je bila tudi poraba neke klavnice, dokler ne bodo odstranjeni zdravstveni nedostatki. Revizijo se bo naslednje dni nadaljevalo, v brnskih predmestjih se je aktiviralo zdravstvene komisije.

Aviatika.

DUNAJSKO NOVO-MESTO 29. Polkovnik Kučera proučava že dlje časa aviatiko. Včeraj popoldne se je prvokrat dvignil v zrak in sicer zelo spretno. Ostal je v zraku devet minut ter je večkrat preletel v krogu. Polet je prav dobro vspel.

Požar v tovarni.

BUDIMPEŠTA 30. V tukajšnji tovarni katrama in katramaste lepence tvrdke Lukacz in Meisner v Vački ulici je nastal danes ob 3. popoldne požar, ki je en del tovarne in prostor za delo popolnoma upelnil. Požar je nastal radi prevelike vročine kotla, v katerem je bilo le malo katrama. Pri gasilnih delih sta bila ranjena dva delavca.

Bukarešta 30. Bivši romunski ministri predsednik in bivši načelnik romunske liberalne stranke Sturdza je po dveletni odsotnosti dospel semkaj. Čeprav je dospel incognito, so ga na kolodvoru pozdravili ministri in številno občinstvo.

Dunaj 30. „Fremdenblatt“ je zvedel: Na povabilo švedskega kralja je FML Giessl odpotoval na švedske kraljevske manevre.

Bukarešta 30. Državni tajnik Kiderlen-Wächter je dospel na Sinajo, da izroči kralju svoje odpoklicno pismo. V soboto dospe v Bukarešt in v nedeljo ali ponedeljek odpotuje na Dunaj.

„Razstava irredente v Avstriji“.

Pod tem naslovom priobčuje „Danzer's Armee-Zeitung“ nastopni članek:

Avstrijska vlada je dovolila italijanski razstavi v Kopru subvencijo 20.000 kron. Da je ta podpora — ki pa niti od daleč ne bo zadostovala v pokritje deficita — vržena direktno irredenti v žrelo, to naj nam ilustrirajo nastopne vrste.

V vsem obsežu razstave niso razobe-sili niti ene avstrijske zastave.

Za to se veleslavni komite trudi tem bolj, da kaže svoj patrijotizem s tem, da je nad glavnim vhom razstave — mesto obsovrženega dvojnega orla, ki je dosedaj še dičil vsako deželno razstavo — dal prirediti benečanskega leva.

Takoj ob vhodu so kar cele ograje posejane z marjeticami — seveda to le tako slučajno. V vsej razstavi ni najti niti ene cesarjeve slike, kar je tem značilnejše, ko naš cesar ravno letos slavi za vladarje povsem nenavaden jubilej. Za to pa je v razstavi več slik Giuseppe Garibaldija.

Najdrastičnejša demonstracija pa je sledeča:

Danteja „Božanstvena komedija“ vsebuje v XIV. spevu (Inferno) sledeče verzice: „Poiché le carità del natio loco / Mi strinse, raunai le fronde sparte / E rendè le a colui, ch'era già fioco.“

Prevedeno: Ker me je ljubezen do domače zemlje premagala, zbral sem raztresene liste in sem jih poklonil onemu, ki je bil popolnoma zlomljen od žalosti.

Ravnatelj je že velel, naj se železno zagrnjalo spusti in luči pogase! Na to šele se je občinstvo razšlo. Ivan pa je ostal sam v svoji garderobi; utrujeno je slekel se sebe kostum in šel počasi iz gledališča.

Pred gledališčem ga je čakala mladina in mu klicala navdušeno! Zahvaljeval se je na vse strani, nekaterim stiskal roke. Dolgo so ga še slavili in mu klicali; končno so se pa razšli in on je zopet ostal sam. Vžgal si je cigareto. Ko je prišel do trga, ga je z udanim poklonom pozdravil livriran sluga. „Oprostite gospod, ali ste vi Ivan Božič?“ „Da.“ „Spremiti Vas moram do milostive gospe.“

In stopil je naprej, Ivan je zamišljeno korakal za njim. Vtisi nocojšnjega uspeha so mu izpolnjevali vse misli; edino željo svojega življenja je videl izpolnjeno; sanje svoje umetniške duše videl je uresničene in čutil se je srečnega. Sluga je obstal pred elegantno dvonadstropno hišo in mu pokazal z roko na vhod. „V prvo nadstropje prosim,“ je dodal sluga in pustil Ivana naprej.

V elegantnem salonu gospe Irme je bilo danes zbranih več mladih ljudi: pisateljev, kritikov, slikarjev in druge elite, ki jo je gospa Irma navadno vabila v svoj krogi. Sešli so se tu, da proslavijo veliki dogodek. Gospa Irma je svojim gostom obljubila, da jim nocoj predstavi slavnega umetnika.

(Pride še.)

PODLISTEK.

SIRENE.

Povest iz igralskega življenja; spisal Leon Dragutinovič, režiser slov. gledališča.

Zagrinjalo se je dvignilo, — prve scene so odigrali brez posebnega zanimanja občinstva... vse je čakalo le na nastop „Romeov“.

In prišel je veliki moment, grobna tišina pred nastopom; ko pa je prišel Ivan na oder, vsprejelo ga je urnebesno ploskanje. Ponižnim, nekako turobnim, izmučenim pogledom se je zahvaljeval in naklonil glavo nemarno... Začel svojo vlogo in čutil v tem trenutku v sebi nadnaravno silo — verzi nesmrtnega Shakespearja so se spuščali iz njegovih ust kakor božanska reka; vedel je, da zmaga in to mu je vlivalo podvojeno moč... ni le igral, uživel se je v svojo vlogo. Romeo je izginil z odra, a na njegovem mestu je stal on — Ivan.

Viharno ploskanje občinstva mu je bilo v nagrado. Notranji glas mu je govoril, da so vsi čutili žnjim vsako njegovo gesto; vsako bōl duše je občinstvo umelo in mu bilo hvaležno za njegov trud. Šepet je šel v

Sedaj pa odprimo katalog koperske rastave in videli bomo na strani 63 št. 245: *Stener Maria Muggia, ago pittura, Dante con le 5 provincie*. (Prevedeno: *Stener M., miljeska slika iz barvnih igel, Dante s 5 provincijami*).

Glava in pogled Danteja sta obrnena na levo, kjer je čitati gori navedene verze. Pod istimi pa so prirejeni grbi Gorice, Trentina, Dalmacije, Trsta in Istre! Izborno! Gospici Stener so mnogi irredentovci čestitali na tej sliki; morda pa dobi tudi kako državno premijo, saj bi jo zaslužila.

Telovadno društvo (Società Ginnastica) iz Poreča je razstavilo stvari, ki v katalogu niso navedene. Oglejmo si pa te skrite vijolice nekoliko natančneje.

Srebrn lovorjev venec, poleg njega italijanska trikolora in malo poprseje z obpisom: *Dono di S. A. R. il duca di Genova*. (Dar njegove kraljevske visokosti vojvode genoveškega). Ta dar je dobilo rečeno društvo v mesecu maju v Genovi na slavnosti Garibaldijeve ekspedicije, ob kateri priliki so se vršile velike protiaustrijske demonstracije.

Avstrijska vlada je darovala za to razstavo 20.000 K, da se mogli razstaviti poprseje vojvode genoveškega!!

Pia Derin Marsich je razstavila nekoliko slik, ki tudi niso navedene v katalogu. Poleg slik so prirejene nastopne vrste:

Cara Italia... Dove già libertade e fiorita... Non c'è cor, che non batta per te!

To se pravi: Draga Italijo, v kateri cvete svoboda, ni ga srca, ki ne bi bilo za-te!

Z drugimi besedami: Abbasso l'Austria!

Municipij piranski je razstavil neko listino: originalni pakt o podvrženju Pirana beneški republiki. V tej listini je rečeno: „*Pirano, libero comune italiano giurava fede a dedizione a Venezia dominatrice dei Mari*. (Piran, svobodno mesto italijansko, je priseglo zvestobo in udanost Veneciji, gospodovski nad morji).

Tako žive tlačeni bratje Italije v barski Avstriji!

Da pa je ob takih razmerah ultraitalijanski razstavljeni odbor udeležbo istrskih Slovanov na razstavi naravnost preprečil — tega ne treba naglašati še posebej!

Pripravljeni smo na to, da nam pride zopet kdo s predbacivanjem — avstrijskega denuncijantstva. Nič ne de! Nas opravičuje dejstvo, da v zroki, radi katerih je gori rečeni nemški list napisal in s konkretnimi podatki podkrepil svojo karakteristiko o koperski razstavi, niso isti, ki so odločili za nas, da se tu sklicujemo na to klasično pričo.

Nismo mi krivi, da je Previdnost ali usoda, ali — kakor že hočete imenovati to višo moč, tako odredila, da isti italijanski „idealizem“ — da govorimo s celovskim braniteljem tržaškega Ferluge —, proti kateremu se upirajo avstrijski vojaški krogi, pomenja smrtno nevarnost tudi za obstanek nas jugoslovanov ob vzhodni obali jadranskega morja?! Mari naj mi preziramo to nevarnost in naj se ne oborožujemo proti njej edino zato, ker je slučajno ob enem naperjena proti državi, ki nam res ni do brotna, marveč — mačeha?! Mari naj se ne branimo pred iredentovskim hudicem edino zato, ker bi to utegnilo prihajati v prilog avstrijskemu belcebubu?! Potem bi bili podobni možu, ki je sklenil pognati si kroglo v glavo le v ta namen, da napravi hudobni svoji ženi — kakor bi rekel Tržčan — en dišpet! Za ženo bi bilo to morda res malce neprijetno, ali on sam bi bil — ob glavo!

Sta pa še dva posebna vzroka, radi katerih smo posneli iz *Armee-Zeitung*“ gornjo karakteristiko o razstavi v Kopru.

V prvo je to odgovor — prav a propos — branitelju Messinerju na procesu v Celovcu, ki je trdil, da se za iredento razgrevajo le nekatere glave razgretih in nezrposodnih mladeničev?! Mari so razstavo v Kopru vzpiorili — in mari sede v razstavnem odboru le — otroci?! Mari so le kake mladeniške glave urejale to razstavo in določale predmete, ki se imajo razstaviti?! In morda so le otroci razstavili tiste, po vojaškem listu inkriminirane predmete?!

Ne, to razstavo so prirejali in urejali odlični italijanski politiki, ki toli radi pritiskajo kljuje na vratih ministerskih sob na Dunaju in so jim navadno ušesa avstrijskih ekscelenc tako rada — na uslugo! In razstavili so posamičniki in različne korporacije, ki so jim na čelu resni možje v letih, ko se morajo zavedati, odgovornosti za to, kar delajo!

To je neoporečno dejstvo! Kako more branitelj dr. Messiner to dejstvo spraviti v sklad s svojo trditvijo, da se za iredento razgrevajo le posamične mlade in razgrete glave?!

Pa nam zopet poreče kdo, da vse to naj briga le njih, ki jim je na srcu avstrijska državna ideja!!

Počasi, ker to briga tudi nas! Če oni predmeti, inkriminirani po drunajškem listu, dajajo koperski razstavi iredentistični značaj, pa so jej stari gospodje, ki soodločajo vso italijansko oficijelno politiko v Avstriji, dali tudi *izrazito protislovanški značaj!!* Saj so

šli v svoji intrasigenci in v svojem sovražnosti do slovanstva prebivalstva v deželi tako daleč, da so nameščenu osebu strogopredvali celo v medsebojnih pogovorih posluševati se drugzega nego italijanskega jezika!! To je že hidrofbija vspricha dejstva, da tvorijo Slovani dve tretjini prebivalstva v deželi! In ali ne pomenja naravnost zasmehovanja in izizzvanja tega prebivalstva, da to razstavo nazivljajo pri vsem tem še — „deželno“?!!

Kaj pa to, da se svojimi napisi in grbi Trst, Istro, Dalmacijo, Goriško in Trentin reklamirajo za Italijo? Ali se ne dotika to naše kože, ne gre-li tu za našo grudo in za našo narodno eksistenco?!

A če v vsemu temu prištejemo še dejstvo, da hočejo ogromni deficit te nesrečne in z frivolno lahkomišljenostjo prirejene razstave naprtili vsej deželi — torej tudi istemu slovanstvu prebivalstvu — potem je menda jasno, da je tudi naš narod v visoki meri interes in se vrhovati to v zaslužen odgovor tudi ljubljanskemu „Slovencu“ — bi bila druga adresa, na katero govorimo —, ki je v svoji zagriženosti proti vsem, ki se mu ne pokore v vsem — streljal svoje znano-strupene pušice na izkušene istrske voditelje, ker so — predvidjajoč žalosten slavofobski značaj in financijalen konec — nastopili proti tej nesrečni razstavi in proti udeležbi na njej od strani našega naroda.

Hrvatska kriza.

Tomašić kakor korteš. — Afera zagrebskega župana Holjca.

Zagreb 28. IX.

— C — „Hrvatska kriza“ je dobila zopet dovolj gradiva, da se piše o njej. Volilni shod bivšega poslanca Pinterovića — prvaka takozvane „slavonske grupe“, na kateri je bil povabljen ban Tomašić kakor — korteš, je dal hrvatskim politikom in časnikarjem za sedaj dovolj opravila. In sedaj bomo zopet čitali po listih pro in contra korteškim (agitatoričnim) izvajanjem bana Tomašića v Osijeku. Na ta način reševata ban in koalicija — hrvatsko krizo!

Ves ta oseški „volilni shod“ ima samo ta važni pomen, da je na njem prvič nastopil in branil svoje, oziroma uverjenje „merodajnih krogov“ — hrvatski ban!

„Hrvatska Sloboda“ piše: „Ta govor ima na sebi vse karakteristike kortešacije. Samo da je med kortešacijskimi govori Rauchovimi, oziroma Čuvajevimi in Tomašićevimi velik razloček v tem, da je Tomašić veliko pametnejši, kajti ta poslednji ustvarja videz kakor da hoče poslušati glas naroda, da si hoče v resnici vsiliti narodu svojo voljo.“

— To mnenje „Hrvatske Slobode“ si prisvajamo tudi mi. To se je opazalo za časa vse krize. Opažali smo, kako je Tomašić večkrat — včasih spretno, včasih zgrešeno — hotel vsiliti polagoma koaliciji svojo voljo. V nekaterih stvareh mu je koalicija popustila, v nekaterih pa ne.

Na oseškem shodu je bil prisoten tudi zagrebski župan Janko Holjac. Ta nastop župana Holjca je slabo deloval na javnost, posebno pa na Zagrebčane. Vsled tega je „Klub zagrebskih mestnih svetovalcev“ podal izjavo, v kateri izjavlja, da je župan Holjac potoval v Osek na svojo roko, ne da bi bil klub znal za to.

Nemška kultura.

Brutalnosti pruske policije.

Prometni delavci neke tvrdke v berlinskem predmestju Maobitu so stopili v stavko, ki je imela za posledico, da se v omenjenem berlinskem predmestju pojavljajo že več dni hudi nemiri, ki zavzemljejo večkrat značaj pravih pouličnih bojev. Pri tem pa uganja policija take brutalnosti, da bi kaj podobnega moralo biti v civilizirani državi jednostavno izključeno.

Na zdravniških postajah je bilo obvezanih preko tristo oseb, ki so bile ranjene od strani policije. Policija se seveda izgovarja, da je bila prisiljena v rabo orožja. A da temu ni tako, dokazuje že okolnost, da so policaji udrli v več hiš in razbili vrata stanovanj, ako so mislili, da se je v istih skril kak demonstrant. Kako je policija postopala, dokazuje najbolj slučaj, ki se je dogodil štirim dopisnikom angležkih in ameriških listov. Ti časnikarji so se vozili v avtomobilu skozi Moabit. Pri tem jih je napadlo šest policajev s sabljami. Zastopnik „Reuterjevega biro-a“ Lawrence je bil pri tem ranjen na obeh rokah. Desna roka mu je skoro odsekana.

Eden omenjenih časnikarjev poroča o onem dogodku sledeče: Vstavili smo se s svojim vozom na oglu neke ulice, da bi opazovali, kako je policija gnala nekaj demonstrantov v Tiergarten. Naenkrat je zaklical neki mož v civilu, ki je bil očitno tajen policaj: „Hieher! Dreinhauen!“ (Tukaj! Točite!) V tem trenutku se je vrglo na nas šest policajev z golimi sabljami in so tolkli po nas, da si smo takoj vstali in zaklicali, da smo zastopniki angleškega časopisa. Lawrence je dobil težki udarec preko desne roke; mali prst je skoro popolnoma odsekán.

V Berlinu bivajoči dopisniki angležkih in ameriških listov so se sestali na posvetovanje in se izjavili solidarne s svojimi kolegi. Obrnili so se do angleškega in

amerikanskega poslanika, da bodo zahtevali od nemške vlade zadoščenje.

Ne smemo pozabiti, da se je vse to zgodilo v Berlinu, torej na središču kulturnega nemškega naroda. In taki dogodki karakterizirajo to „kulturo“ tako, da bi bilo pač škoda zgubljeni s tem še kako besedo!

Dnevne novice.

Dunajski župan v Budimpešti. Z Dunaja: Župan dr. Neumayer se je s prvim podžupanom odpeljal v Budimpešto. Na dunajskem magistratu povdarjajo, da to ni nikako politično potovanje, ampak da dunajski župan le vrne obisk budimpeštanskemu županu in si hoče ob tej priliki ogledati budimpeštanske občinske naprave.

Lastnik menjalnice umorjen. Praga, 30. septembra. Sinoči po 7. uri zvečer so našli umorjenega lastnika menjalnice Edwarda Kische. Kische je bilo s kamenom razbito čelo in obraz; nadalje je imel rane na vratu in levem sencu, ki jih je povzročilo rezilo. Za storilec doslej ni sledu. Iz dejstva, da so na rokah umorjenega našli plavkaste in črne lase, sklepajo, da je bil Kisch žrtve dveh morilcev. Policija je razpisala za onega, ki morilce dobi, nagrado 1000 K.

Ogrski državni zbor. Iz Budimpešte: Prihodnja seja ogrskega državnega zbora bo dne 4. oktobra. V tej seji izvoli zbornica 40 členov delegacije in bo razpravljala razne interpelacije. Izlasti se bo zbornica bavila z afero škofa Parvy-ja glede njegove prepovedi dvema duhovnikoma, da ne smeta izvrševati poslaniški posel.

Nova knjiga dr. Svetozara Rittiga. Dr. Svetozar Rittig, profesor na bogoslovnem liceju v Djakovu je izdal novo, zanimivo knjigo: „Zgodovina in pravo slovenščine v cerkvenem bogoslužju s posebnim ozirom na Hrvaško“. Knjiga obsega material od leta 863. do l. 1248.

Izvolski — poslanik v Parizu. — Iz Monakovega: Izvolski je na nekem razgovoru potrdil, da je imenovan poslanikom v Parizu. Do srede oktobra ostane z rodbino še na Bavarskem. Preden odpotuje v Pariz, se poda še na Dunaj in v Rim. Ne udeleži se pa sestanka med carjem in nemškim cesarjem Viljemom meseca oktobra.

Vojska in vojna mornarica pred c. in kr. delegacijami. Dunajski listi poročajo, da bodo delegacije na predstoječem zasedanju v prvi vrsti razpravljale vprašanje vojske in izlasti vojne mornarice. Vprašanja tičajo se aneksije Bosne in Hercegovine se pa odložijo do naslednje delegacije.

Turško-romunska pogodba in Bolgarija. Londonska „Times“ poroča iz Sofije, da narašča vrvenje med bolgarskim narodom zaradi turško-romunske pogodbe. Listi hudo napadajo grofa Aehrenthala kakor avtorja tega sporazuma. Nadaljujejo se tudi napadi na carja Ferdinanda. Izlasti je agitacija živa v Sofiji. Avstrijce napada prebivalstvo na ulici in avstrijsko odposlanstvo mora stražiti policija.

Bolgarsko-srbski odnosi. Iz Sofije: Med srbskim odposlancem v Sofiji Ristićem in ministrskim predsednikom Malinovom se je vršil v četrtek razgovor, ki je trajal dve uri. V diplomatičnih krogih pripisujejo temu razgovoru veliko važnost.

Srbski kralj na manevrih. Iz Belegrada: Kralj Peter se poda te dni s prestolonaslednikom Aleksandrom v Niš, kjer bo prisostvoval vojaškim vajam, ki se bodo vršile v okolici Niša.

Srbski glas za zvezo z Bolgarijo. Beligradski „Trgovinski Glasnik“ piše, da je bila ideja balkanske zveze pod vodstvom Turčije navno nenaravna kombinacija. Edino sigurno varstvo interesov balkanskih držav je v srbsko-bolgarski zvezi. Nadejati se je, da politični odnosi spametijo poklicane državnike v Belegradu in Sofiji.

Domače vesti.

Naročnikom! Ker se z današnjim dnevom začneja III. četrtletje, opozarjamo cenj. naročnike, da naročnino pravočasno obnove. Posebno pa opozarjamo one, ki so z naročnino zaostali, da nemudoma poravnajo svoj dolg, ker bi jim sicer morali ustaviti list. V to svrhu prilagamo danes poštne položnice.

Maturo je napravil na idrijski realki v letošnjem jesenskem terminu g. Josip Bratož iz Rojana. Naše čestitke!

Čudna aretacija. Dne 28. t. m. zvečer so v Puli aretirali sotrudnika lista „Giornaleto“ in dopisnika tržaškega „Piccola“ — Ambrosich in nekega mladenca imenom Hejdenhoffer. Do te aretacije je prišlo menda tako-le:

Ambrosich se je po nalogu uredništva „Piccola“ hotel informirati o novem aeroplanu, ki ga gradijo pri artilerijski direkciji pomorskega arzenala po naročilu vojnega ministerstva. Ker pa Ambrosich menda ne zna dobro nemški, je vzel seboj v arzenal tudi imenovanega mladenca. — Oba sta imela vstopnico, izdane od arzenalskega poveljstva.

Ambrosich je šel torej kakor žurnalista in po nalogu svojega lista. Pri artilerijski direkciji sta se predstavila dobrovoljcu Micklu, ki sta mu tudi povedala, da so časopisi že poročali o onem aeroplanu, ter sta prosila nadaljnjih podatkov.

Kako ju je rečeni dobrovoljec odpravil ni znano, pač pa dejstvo, da je vojaška oblast dne 28. tekočega meseca popolnoma stvar sporočila državnemu pravdnstvu v Rovinj, ki je odredilo takojšnjo aretacijo.

Tako se glase naše informacije iz Pule; a če so v soglajtu z resnico, moramo reči odkrito, da se nam tako radikalno postopanje ne vidi opravičeno. Stvar je za žurnalistiko principijelne važnosti. Kajti če bi se taka praksa uveljavila, potem bi bilo žurnalističnemu poročanju izpodrežana glavna žila. Kako naj žurnalist poizveduje, ako pa je pri tem vsaki hip v nevarnosti, da ga — utaknejo pod ključ. Zato moramo „Piccolovega“ dopisnika v tem slučaju vzeti v zaščito, seveda vedno v predpostavah, da res ni bilo nič drugzega nego obsejajo naše informacije in izlasti, da so listi res že poročali o gradnji onega aeroplana. ***

Drugi listi imajo poročilo, da je došla oblast na sled na daleč razširjeni špijonazki aferi in da je pričakovati še daljnih aretacij. Čakati hočemo torej daljnih poročil, vendar pa naglašamo, da poznamo našega informatorja kakor povsem zanesljivo osebo.

Nismo Slovenci, smo socijalisti in delavci! — tako je rekel sinoči v Lavrenčičevi tobakarni neki delavec, ki je v slovenskem jeziku zahteval škatlico žvepelnice in mu je tobakarnar ponudil Cir.-Metodove. Po logiki teh ljudi torej socijalist ne more biti ob enem Slovenec, in Slovenec ne more biti delavec. Res, lepo vzgaja svoje ljudi naša „jugoslovanska“ socijalna demokracija, ki vedno trdi, da je narodna. Kako daleč je še za svojimi češkimi sodruzi, ki ravno sedaj bijejo ljut boj proti nemškim sodrugom in vsej internacionali za samostojnost in neodvisnost svojih strokovnih organizacij.

Naša „jugoslovanska“ bi storila res dobro in koristno delo, ako bi v narodnem oziru posnemala češke sodrugi, ki poleg svoje razredne zavesti povsod povdarjajo tudi narodno zavest.

A to se menda ne zgodi še tako kmalu!

Pismo, ki je romalo križem sveta. Nekako meseca junija t. l. je poslal g. poslanec Spincič v Dunaja priporočeno pismo g. Franu Oriču v Punat. H hrvatskemu naslovu je dodal še po nemški: „Quarnerische Inseln“. Ali vzlic temu je to priporočeno pismo mnogo potovalo po morju in kopnem, predno je prišlo v roke naslovljenca. Ima tri pečate z nekimi španskimi imeni. Dva pečata pričata, da je bilo pismo dvakrat v Londonu in to 29. junija in 20. julija. Iz Londona so je poslali na Dunaj na pošto državnega zbora, kjer so popisali na posebnem lističu, da ima pismo oditi na kvarnerske otoke na Adriji in ne na kanarske otoke! In potem še le, menda 23. julija, je dospelo v Krk, a 24. v Punat.

Poslanec Spincič je protestoval proti takemu postopanju pri ravnanstvu pošte in brzojava v Trstu s pripombo, da vzroka takemu postopanju je iskati v neznanju, ali pa zlobnosti dotičnih c. k. poštinih uradnikov. Rečeno ravnanjstvo pa mu je odgovorilo, da je izvelo poizvedovanja ter se uverilo, da je neki organ c. k. ravnanjstva pošte in brzojava na Dunaju, poobremenjen z delom, čital „Canarische“ mesto „Quarnerische“. Ravnanjstvo v Trstu je obžalovalo to, a ono na Dunaju je ukrenilo potrebno, da se v bodoče ne ponovi kaj takega. — Naglašamo, da je bil odgovor na hrvatsko pritožbo tudi izključno hrvatski.

Namestnik princ Hohenlohe se je v četrtek povrnil s svojega poletnega dopusta in je prevzel posle namestništva.

Koper v — Italiji. Interesanten prispevek k našemu današnjemu članku na uvodnem mestu čitamo v „Naši Slogi“.

Na italijanski razstavi sta se nedavno dva slovenska stražarja slovenski pogovarjala med seboj. Začuvši ta pogovor je pristopil k njima neki koperski Italijan ter se zadržal nanju: — Kako da govorita na teh tleh slovenski, ali ne vesta, da smo v Italiji?!!

Pa da ne briga nas Slovencev in Hrvatov, kar se dogaja na tej razstavi z nesramnim žaljenjem in orjaškim — deficitom vred?!!

Italijanska provokacija. Prejeli smo: Tukajšnje irredentarsko društvo „Ginnastica triestina“ naznanja potom večerajšnjega „Piccola“, da priredi jutri ob 3. pop. izlet v našo okolico. Odhod da je iz društvenih prostorov, ul. Rossetti in Farneto z godbo in fanfaro na čelu naravnost k Lovcu, kjer se vrši tudi veselica.

Ako pomislimo, da to društvo obstoji iz samih mazzinijancev, ki so delili po mestu pozive za napade povodom obiska puljske NDO, ki so razbijali vse šipe, demolirali kavarno „Minerva“ in druge lokale ter napadali z noži in revolverji Slovence, imajo sedaj res drzno čelo, da se upajo izvivati in prirejati izlete po slovenski zemlji! Kdor nas preganja, naj ne zahteva od nas pardona.

Zato zahtevamo od oblasti, naj preprečijo to provokacijo, ako nočejo, da jih bomo opravičeno dolžili pristranosti in ako si nočejo nakladati odija najgrše pristranosti.

K repertoarju našega gledališča. — Pišejo nam: Lep in bogat je repertoar letošnje sezone. Vidi se, da je gospod intendant upošteval vse možne želje in ukuse, kar ni ravno lahko. Izbral je dobre in najlepše stvari iz slovanske in svetovne literature, ali želeli bi, da ne bi bil prezrl tudi slovenskega dramatičnega slovstva. Res, da ni to posebno bogato, a poleg raznih „Rokovnjačev“ in „Legijonarjev“ imamo v svoji literaturi tudi dobrih stvari Ivana Cankarja in Medveda, ki so vspela na ljubljanskem gledališču. — Omenim naj še Kristanovo „Kato Vrankoviča“, ki je dosegla na ljubljanskem odru tudi lep uspeh. Prepričani smo, da bomo videli na našem odru v letošnji sezoni, tudi kako slovensko delo, v zvezi temu, da to iz repertoarja ni razvidno.

Kmetijska družba za Trst in okolice v Trstu priredi, z ozirom na bodočo trgatve, v nedeljo dne 2. oktobra v Sv. Križu, v dvorani g. Maganja, ob 2. uri pop. strokovno predavanje o umnem kletarstvu.

Predavata: c. kr. vinarski asistent g. Goričan in tajnik kmetijske družbe gosp. Jereb.

Vinogradniki iz Sv. Križa in okolice! Udeležite se v velikem številu tega predavanja.

Trgovski tečaj za gospice se prične v nedeljo. Prosi se torej, da pridejo vse, ki so se vpisale, točno ob 9. uri dopolud. v „Trgovsko izobraževalno društvo“, ulica S. Francesco št. 2.

Vpisuje se še v nedeljo pri gospodu Detelu.

Trgovska šola. Vpisovanje se vrši danes 1. okt. od 9—12 predp. in 2—5 pop. v prostorih: Via Acquedotto 22. I. Prinesiti treba potrebna spričevala kakor navadno za srednje šole.

Za novi otroški vrtec. Slovenski trgovci V. je prejel pet listov koperske razstavne loterije.

Ker noče podpirati sovražnikov, je listke vrnil. Znesek 5 kron, ki bi ga imel dati za laško razstavo, pa daruje za novi otroški vrtec v mestu. Denar je naložen v „Trg.-obrt. zadrugi“ pod št. 1615.

Slovenci! Posnemajte narodnega trgovca! Mesto da podpirate one, ki nas preganjajo, zasramujejo in razbijajo vse, kar je našega — podpirajmo raje svoje šolske zavode!

Javna zahvala! Podpisani odbor se najpristneje zahvaljuje slavnemu odboru podpornega društva „Samopomoč“ pri Sv. Jakobu, za velikodušni dar 100 K, ki ga je naklonilo ob sklepanju svojih računov našemu toliko potrebnemu godb. društvu NDO pri sv. Jakobu. Naše slov. godbeno društvo je prvo v Trstu, ki obstoji izključno iz samih zavednih narodnih in mladeničev v okrožju Sv. Jakoba. Zato upa in se trdno nadeja, da ga bodo tudi drugi ostali tržaški rodoljubi podpirali, tako da se bo moglo krepko razvijati, tako da bo odgovarjalo in bilo kos svojim nalogi v čast in zabavo tržaškim Slovincem. — Odbor izreka še enkrat srčno zahvalo in želi obilo posnemovalcev.

Za odbor godbenega odseka Nar. del. org. pri Sv. Jakobu.

Rud. Pregarc Jos. Prah
t. č. nač. t. č. taj.

Tržaška mala kronika.

Posledice stavke. Predvčerajšnjim popoldne ob 2. uri je 46-letni livar Tomaž Strizel iz Podgrada v Dalmaciji, stanujoč v ulici Lavoratori št. 20, z dvema tovarišema, katerih imena ni hotel navesti, srečal v ulici Navalni 55-letnega livarja Ivana Miazzi, stanujočega v ul. Sv. Sergija št. 3, in ga tako pretepel, da mu je prizadjal več težkih poškodb, vsled katerih bo moral Miazzi več dni ostati v postelji. — Strizel je bil aretiran.

Vzrok tega napada je bilo dejstvo, da je Miazzi svoječasno pri izbruhu stavke med livarji bil sprva z istimi solidaren, da pa se je po 3 tednih zopet povrnil na delo.

V Benetke ga je vleklo. Predvčerajšnjem jutraj ob prihodu parnika „Almisa“ iz Benetk semkaj je bil aretiran 17-letni Aleksander Kammerle mizarar vjenec pri mizarju Angelju Palma, ki izvršuje svojo obrt v ul. Carducci št. 20. Dne 29. p. m. se je Kammerle vthotapil na krov gorilmenovanega parnika in se prav po ceni pripeljal do Benetk, kjer se mu je tudi posrečilo neovirano priti na kopno. — Ko si je Benetke nekoliko ogledal, se je nameraval povrniti nazaj v Trst. Spretno se je zopet zmuzal na isti parnik in se tamkaj skrli. Skoraj bi se mu bila vožnja posrečila. Toda malo pred prihodom parnika v Trst so ga zasačili in ga potem izročili redarju, ker je skušal s svojim „romanjem“ oškodovati Lloyd.

Na policiji je izjavil, da je dobil od svojega mojstra 20 K za nakup raznih stvari in da je sam tudi imel 10 K, med potjo

pa mu je bil baje ukraden ves ta denar, tako da je ostal brez sredstev. — Seveda je bilo njegovo pripovedovanje tako verjetno, da ga — niso izpustili.

Zaradi poverjenja. Lastnica tobakarne, gospa Šlekovar, je pri pregledovanju svojih trgovskih knjig prišla na sled primanjkljaju v znesku K 400, za katerega je baje odgovorna njena 31-letna prodajalka vdova Pavla B., stanujoča v ulici Sv. Sergija. Vsled ovadbe gospe Šlekovar je bila prodajalka aretirana. Sprva je priznala krivdo in obljubila poravnati škodo, na policiji pa je izjavila, da si vedoma ni prilastila nikakega zneska, da se gre najbrž za kako pomoto, ter da je pripravljena povrniti razliko nikakor pa ne more škoda znašati svote, ki jo je navedla gospa Šlekovar.

Poneveril 5800 kron in pobegnil. — Just Berto, stanujoč v ulici della Vale št. 10, uslužben pri tvrdki L. M., je včeraj popoldne s ponarejenim čekom (ki ga je sam ponaredil) inkasiral pri neki tukajšnji banki svoto 5800 K in potem izginil. — Izdana je proti njemu tiralnica.

Nesreča na delu. Fran Pahor, star 26 let, iz Devina, zaposlen v tovarni katrana Julija Richterja v Trzinu, je včeraj popoldne pal na neki transportni barki in si ob padcu zlomil tri rebra. Prenesli so ga v tukajšnjo mestno bolnišnico.

Samomor. Fran Persolja star 32 let, uslužben pri južni železnici, stanujoč na Greti št. 129 je včeraj dopoldne pil octovo kislino in kmalu potem umrl. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Juštu. Uzrok samomora neznan.

Koledar in vreme. — Danes: Remigij škof. — Jutri: 20. ned. po Bink. (Rožnivenška ned.).

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne 21° Cels. — Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Slabi vetrovi. Temperatura mila.

Društvene vesti.

Odhodnica, ki jo priredi „Vrdeljski Sokol“ danes dne 1. oktobra članom vojakom v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu ob 8.30 uri zvečer, obeta biti res nekaj popolnoma novega. Tamburanje, petje in razni prizori, se bodo vrstili z vso kinematografsko naglico. Zato je vsako nervozno čakanje izključeno.

Prijateljem divjačine so „lovci-Sokoli“ nastreljali toliko zajcev, srn in jerebic, da bo za vseh dovolj. — Gostje dobro došli!

Pevski zbor podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu začne prihodnji ponedeljek zopet z rednimi vajami. Ženski zbor ima prvo pevsko vajo v ponedeljski 3. okt. ob 8. uri zvečer (soba „Delavskega podpornega društva“ Narodni dom G. Galatti 18). Moški zbor pa v petek 7. oktobra ob 8 uri zvečer istotam. Ker bo nameravani prvi koncert že decembra t. l., prosim takoj v začetku rednega obiskovanja pevskih vaj.

Novi pevci in pevke dobro došli.

Pevovodja.

Odsek tržaškega Sokola v Rojanu vabi p. n. občinstvo in bratska društva na „plesni venček“ ki bo jutri, v nedeljo dne 2. oktobra v veliki dvorani konsumnega društva v Rojanu od 7 ure zvečer do polnoči. Vstopnina za gospode K 1, gospice 50 stot.

Člani Sokola kateregakoli kraja in diki plačajo polovico.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Nocoj se ponovi zopet Masseneta-ova opera „Mignon“.

EDEN. Danes ob 8.30 uri predstava z novim vspehom. Producirale se bodo nove pevke, komiki in med drugimi „mož v vrču“, ki se iz istega napoljenega s 300 l. vode dasiravno tesno zvezan, brez vsake pomoči oprosti.

Nar. del. organizacija.

Konsumna zadruga članov NDO. vabi na

I. redni občni zbor,

ki se bo vršil jutri, dne 2. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“ v Trstu, z že naznanjenim dnevnim redom.

Ker je na dnevnem redu tudi sprejemba pravil, so naprošeni vsi člani, naj se občnega zbora udeležijo.

ODBOR.

Občni zbor krajevne skupine — Škedenj se vrši danes v soboto, dne 1. okt., točno ob 8. uri zvečer v prostorih „Gosp. društva“ v Škedenju. Dnevni red: Poročilo vodstva, volitev odbora.

Odlikovana pekarna in sladščičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnice je tudi dobro presrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokatid, kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu z odlično spoštovanjem

Vinko Škerk : Trst :

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

MODERNO POHIŠTVO!

PETERJERAJ

ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOGAL ULICE V. BELLINI

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo

pekarno : in : sladščičarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Denadon)

Prodaja celi dan svež kruh vsake vrste in sladščič ZALOGA

MOKE iz prvih mlinov. — Vsakovrat i prepečenol (Biscottini).

JOSIP VATOVEC.

: Postrežba :
tudi na dom.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ Kdor hoče dober zajutrek

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nad.

po 9. do 1. in od 3. do 6.

Anton Ivančič-u, Trst
ulica della Stazione št. 13

kjer dobi gnjat, salami, sir in razne slanina
kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže

— Dreherjevo pivo. —

Svoji k svojim! Odlikev. krojačnica Svoji k svojim!

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste št. 12, I. nad. - TRST

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE

najnovije mode (od 50 K naprej)

in vsakov. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno. - Delo solidno.

Glasovita krojačnica Anton Grosser

TRST, CORSO 21, II. nad.

Bogata izbira blaga tu- in inozemskih (angleških) tvrdk.

Avt. civilni zemljemerec

Kristjan Pertot

se je preselil v Via Commerciale št. 3

I. nadstropje, Telefon 2376

Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
-- gospodinjam -- -- iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. --

Vstopnice za slovensko gledališče dobe člani NDO po znižani ceni v uradu NDO ul. Lavatoio.

Izredna seja centralnega odbora NDO se vrši namesto danes zvečer v ponedeljek, dne 3. okt., točno ob 7.30 uri zvečer.

Godbeni odsek NDO pri Sv. Jakobu. Podpisani uljudno vabim vse tov. odbornike in njih namestnike k redni seji, ki se vrši danes v soboto, dne 1. okt. točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Tovarishi! ker je ta seja zelo važna, ko gre za nakup godal in drugih za društvo koristne stvari, upam, da ne bo nihče manjkal.

Pregar, preds.

DAROVIL

Moški podružnici CMD v Trstu sta darovali Antonija in Marija Aleševca v spomin ljubljanskih žrtv 20. sept. 1908 1 K. Za licitiran stol na parku „S. Giusto“ na poti v Gažen 2-04 K.

Za svetoivansko podružnico CM. nabrali pri g. Dogvanu na svatbi hčerke 10 K. Černigoj Franc za izgubljeno stavo 1 K. Skupaj 11 K.

Za „Narodno zbirko“ v spomin 20. septembra, akad. fer. dr. „Balkan“ so darovali dosedaj sledeči: Osrednja banka čeških hranilnic 15 K, Tržaška posojilnica in hranilnica 10 K, Neimenovani št. 99 20 K, po 1 K: Peter Može, Ante Kreševič ml. Sorn, Avgust Kompara, učitelj Šeme, Šterom, Bregent, dr. Gržinič, Zobec Miro, po 40 st: Slavec, Kurec, Velušič Ciril, po 20 st: Križman, Dobrila, Dobčnik, Barič, Bizjak, Žiberna; Škedenjski kvartar 2-60 Kompara Alojz 30 st. in Kuman 50 st. — Srčna hvala. Vivant sequentes.

Vesti iz Goriške.

Vojašnica zgradi občina Št. Andrej pri Gorici in sicer na Rojčah, kjer je sedaj šola za jahanje. Vojašnica bo služila pionirjem za bivališče. Stroški za gradnjo so proračunjeni na 140.000 K.

Vesti iz Istre.

Iz Istre 29. 9. Trgatev bo v tem tednu že skoraj končana. Letina bo za polovico slabša od lanske. Vsled tega pa je tudi cena grozdja v primeri z lanko zelo visoka. Trgovci, ki jih je letos posebno mnogo od vseh strani, plačujejo grozdje po 20 do 26 K za 100 kg. V vsakem večem kraju so trije štirje, ki prešajo grozdje na mestu. Mošt pridružujejo za-se, tropine pa prodajajo za precej dobro ceno. Vendar bi bilo omeniti pri tem, da se večino teh izprešanih tropin odvažajo proti Pazinu. Čudno je to, ker ravno tam ni — kolikor nam znano — nobene večje žgalsnice, ki bi kuhala žganje.

Imamo sedaj v Avstriji strog vinski zakon, naperjen proti ponarejanju vina, kar je tudi popolnoma prav. Ali pri tem je kočljivo vprašanje, da-li se ta strogi zakon tudi povsod izvršuje tako strogo kakor bi se moral. To bi bilo potrebno posebno letos, ko bo primanjkovalo vina. Slavna vlada naj bi torej izdala vinskim nadzornikom tozadevna stroga navodila, da bodo nadzorovali vse trgovce z vinom in krčmarje da se ne bodo vršile protizakonite zlorabe.

Razpuščen občinski svet. Vlada je v sporazumu z istrskim deželnim odborom razpustila občinski svet v Grižnjanu.

Trideset let v službi svoje občine in svojega naroda. „Naša Sloga“ piše: Dne 29. septembra leta 1880 je stopil današnji župan ponosnega Kastva g. Kazimir Jelušič v službo svoje rojstne občine in milega mu Kastva-grada. V občinskem uradu te stare in prostrane občine je opravljal vse važne in teže posle, dokler ga ni narodno zaupanje pred več nego 20 leti povzdignilo na župansko stolicu prve kmečke občine Istre. Vso to dolgo vrsto let je vršil g. Jelušič svoje dolžnosti uradnika in župana s tako točnostjo, marljivostjo in vstrajnostjo, da se mu je to opetovano priznavalo tudi od strani njegovih in narodnih nasprotnikov in od javnih oblastnj, a priznalo je tudi njegovo veličanstvo, odlikovavši ga se svojim redom.

To njegovo blagotvorno in nesebično delovanje smo opisali mi povodom njegove petindvajsetletnice v službi rojstne mu občine in hrvatskega naroda Istre ter ostajamo pri tedaj izraženih željah naših in vsega našega naroda: da bi nam naš mili in vredni Mirko služil še dolgo vrsto let svoji občini in svojem narodu po požrtvovalno in nesebično ter s tistim uspehom, kakor je to delal do sedaj!

Druge slovenske dežele

Na ljubljanski realki je v začetku šolskega leta 1910/11 javnih učencev 548, med temi 335 Slovencev, torej nad 61 odstotkov in vendar je zavod popolnoma nemški.

Vlak povozil. Iz Ljubna poročajo: V bližini postaje Zeltweg je neka 30-letna žena nabirala sadje. Bila je na železniškem tiru. Kar naenkrat prisopihla tovorni vlak, ki je povozil nesrečno ženo. Kolesa so ji šla čez prsi. Bila je takoj mrtva. Žena je bila noseča.

V noči med 27. in 28. septemb. je pa med postajama Rikarjaves in Velikovec na

progi južne železnice povozil brzovlak pomožnega železniškega čuvaja Janeza Blazutiča. Blazutič je bil 55 let star in zapušča vdovo s petimi nepriskrbljenimi otroci.

Podgana ga je vgriznila. Pri neki ljubljanski tvrdki uslužbeni hlapec France Pungercar je hotel odstraniti podgano, ki je bila padla v neki sod, v katerem se zbirajo razni jedilni odpadki. Žival pa ga je vzela za prstanec desne roke ter mu ga — doslovno — pregriznila. Ker je začela rana sumljivo zatekati in plaveti, mu jo je zdravnik obezval ter ga nemudoma poslal v deželno bolnišnico kjer se bo tudi dognalo, če ni bila podgana zastrupljena, ali pa kako drugače okužena.

Otrok se zadušil v postelji. Helena Bider, kajzarjeva žena v Adergasu, okraj Kranj, je 25. t. m. položila svojega štiri mesece starega otroka v posteljo ter odšla na polje na delo. Ko je prišla domov, je našla dete mrtvo. Otrok se je v postelji obrnil na obraz ter se zadušil.

Razne vesti.

Beligranski dijaki proti aneksiji. — Iz Belegrada: Na obletnico proglašenja aneksije Bosne in Hercegovine sklicujo tukajšnji dijaki na trgu kneza Mihajla veliko protestno skupščino.

V sodu čez Niagaro. Bob Leegh se je pustil vsled stave zapreti v jeklen sod, v katerem se mu je posrečilo premagati niagarske slapove. Leegh pravi, da je butala voda s tako silo ob sod, da je mislil že na smrt.

Poveljništvo 16. armadnega zbora v Dubrovniku. „Zeit“ poroča, da se poveljništvo 16. armadnega zbora prihodnje dni preseleji iz Zadra v Dubrovnik.

Častnik — tat. Vojno sodišče 9. pruske divizije v Köslinu je obsodilo poročnika Mehlhova zaradi tatvine ostrih patronov na tri leta ječe in izključitev iz armade.

Prenos trupla Komenskega v Prago. V krogu mestnih svetnikov v Pragi se je pojavila misel, prenesti ostanke trupla Komenskega iz Naardena na Holandskem v Prago. K temu pripomnja praški „Cas“, da ostanek Komenskejvega trupla sploh več ni. Pred leti so odprli grob, a niso v njem našli ničesar več našli. Celo opeka v grobu je razpadla vsled talne vode.

Zadnje brzojavne vesti.

Lyov 30. Profesor patološke anatomije Lvovskega vseučilišča dr. Obrzut je umrl danes v starosti 55 let.

Služba kuharice iščem najraje pri orožnikih. Ponudbe št. 1620 na lra. Old. Edinosti.

Neapeljske in sicilijanske testenine, riž iz Bolgne e najfineje, o je. Sicilijanska prodajna Farneto 3. 1618

Kupim pazne sode od olja in petroleja. Via Caserma 11 (Z. lezarna). 1612

Izbera chlek, moških sukenj, volnenih rut in blaga za obleko. LEVI, via Antonio Caccia 6. I. nad-tropje. — Mali tedenski ali mesečni obroki. 1565

Šolske potrebščine, peresa, ročnike, kresilnike, nahrbtnike in ročne torbe se dobi v izbiri pri Rudolfo Može, via Scalatina št. 1. 1533

MICHELE ZEPAR Trst, ulica San Giovanni 6 in 2
TELEFON št. 11-85
s podružnico v Zadru.

Zaloga
majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd)
lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar. majoličnih peči: Carl Mayer's Sohn, Blansko

Izbera plošč
za stene kakor tudi za štedilnike.

Majolič. peč izdelane za trajen ogenj, uporabljivo tudi na plin.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibie! in drug
se je preselilo na
Corso 49 (Piazza Goldoni) Tel. 140

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb in prodajalnice raznih predmetov in vsakovrstnih venecov in umetnih cvetlic poroc. poročans. — Velika zaloga

poščenih sveč
Predaja na debelo in drobno.

Pogrebno podjetje Corso 49, Trst, sprejme takoj mizarskega delavce. (1619)

Umetni : fotografični atelje
pri sv. Jakobu - TRST. pri sv. Jakobu - TRST.
ulica Rivo štev. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, pisanke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomnike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi zunaj mesta.

Ivan Godina

stavbnik klepar

TRST - ulica Soussa št. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela : kakor n. pr. s avbna, pomorska in obrtna. : Poprave iz bandona, cinka, medena, bakra itd.

se izvršujejo točno in solidno.

KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Prodaja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin 1. t. d.

vse to po najnižjih cenah.

Zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovline.

Antonio Alberti

Trst, ulica Poniziana 665

TELEFON 23-56

Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin. — Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. — Čisti in pere vsako vrst kožuhovine.

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobijo :

PASTILJE PRENDINI

proti kašlju

bolezn v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga : LEKARNA PRENDINI.

Specijal. gumij. predmetov

Elastične nogovice, kilni pasi, p-si

irizatorji, sosenzorji, gum. rjuhe,

cesi za vino, vodo, plin OVATA.

Prodaja in poprava čevljev iz gume ter gumijevih predmetov.

Higijenični predmeti

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE

Federico Steindler, Acquedotto 14.

20 kvintalov grozdja, črni refošk, prodaja Andrej Gregorič Dekani. — Cena po dogovoru Obrniti se je na lastnika. (1605)

Velik izbor
izdelanega perila, ovratnikov, zapestnele srajce, nogavice in rokavice. — Žepne rute tucet od Kron 1 dalje. — Rokavice iz kože od K 2-30 dalje. — Dežniki od Kron 2-50 dalje. — Vse to se dobiva v NOVI PRODAJALNICI
ENRICO ZERQUENICH
Trst, Passo S. Giovanni 2 (Masoroti Novim obokom)

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

OTTO LAUPRECHT

konces. zobni tehnik

nemški zobni zdravnik

je premestil svoj zobni ambulatorij

v via S. Nicolò 7 (Dreherj. hiša) Trst

Dvigalnik za vse klijento. Telefon 104.

Naznanilo.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se nahaja dobroznana trgovina :

VATOVEC :

(prej trg Barriera vecchia) sedaj

ul. Istituto 25 (vogal ul. Manzoni 1)

Zaloga testenin domačega pridelka, „PEKATETE“ z ILIRSKE BISTRICE, tukaj. pridelka in napolitanskega. Zaloga olja iz oljk, vinskega jesiha, kave, sladkorja itd. Posebnost : vina domača in zunanja v steklenicah in pivu. Toplo se priporoča slavn. občinstvu in svojim prejšnjim cenjenim odjemalcem.

Naročnine po pošti od 5 klg naprej se izvršujejo po nizkih cenah.

20 do 50 K na dan zasluži

lahko vsakdo pri nas s prodajanjem garantiranih srečk in papirjev vedne vrednosti. Vsek, kateri pridno dela, mora si priskrbeti najboljšo bodočnost. Nagrada je velika. — Ponudbe na upravo

„Neue Fortuna“ Budimpešta V., Börse, Postfach 78

Hočete se prepričati ?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kosuraj za otroke. Povrtniki, močje jope kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angliški) Specijaliteta : blago ta- in inozemskih tovar. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Bogomil Pino

bišji urar v Sezani

ima svojo

novo prodajalnico : ur

v TRSTU, ulica

Vincen. Bellini 13

nasproti cerkve

sv. Antona novega.

Vsakov. verižic

po tov cenah.

RIHARD NOVAK & C.

Pekarna in slaščičarna s

prodajo moke

TRST - ULICA FARNETO ŠT. 13

Postrežba : točna.

CENE ZMERNE.